

Pers en Voorlichting

Hof van Justitie van de Europese Unie

PERSCOMMUNIQUÉ nr. 35/19

Luxemburg, 19 maart 2019

Arrest in zaak C-444/17

Préfet des Pyrénées-Orientales / Abdelaziz Arib

Een binnengrens van een lidstaat waar grenstoezicht is heringevoerd, kan niet worden gelijkgesteld met een buitengrens in de zin van de terugkeerrichtlijn

Abdelaziz Arib (van Marokkaanse nationaliteit) is op het Franse grondgebied, dicht bij de landsgrens tussen Frankrijk en Spanje, gecontroleerd in een touringcar die uit Marokko kwam. Eerder was tegen hem een maatregel tot verwijdering van het Franse grondgebied vastgesteld. Aangezien hij ervan werd verdacht Frankrijk illegaal te zijn binnengekomen, is hij in verzekering gesteld. De préfet des Pyrénées-Orientales (Frankrijk) heeft bij besluit vastgesteld dat hij het Franse grondgebied moest verlaten en in vreemdelingenbewaring moest worden gesteld. De tribunal de grande instance de Perpignan (rechter in eerste aanleg Perpignan, Frankrijk) heeft de inverzekeringstelling nietig verklaard. De cour d'appel de Montpellier (rechter in tweede aanleg Montpellier, Frankrijk) heeft de beslissing van de rechter in eerste aanleg bevestigd, waarop de prefect cassatieberoep heeft ingesteld bij de Cour de cassation (hoogste rechter in burgerlijke en strafzaken, Frankrijk).

Het beginsel van het vrije verkeer binnen het Schengengebied brengt mee dat personen die de binnengrenzen tussen de lidstaten passeren, niet worden gecontroleerd. De betrokken controle is verricht in juni 2016, toen in Frankrijk het toezicht aan de binnengrenzen tijdelijk was heringevoerd. Frankrijk had namelijk de noodtoestand afgekondigd en, krachtens de bepalingen van de Schengengrenscod¹, toezicht aan zijn binnengrenzen heringevoerd wegens een ernstige bedreiging van zijn openbare orde en binnenlandse veiligheid.

De Cour de cassation merkt in deze context op dat de lidstaten volgens de terugkeerrichtlijn² bevoegd zijn om de daarin opgenomen terugkeerprocedure niet toe te passen op onderdanen van derde landen, wanneer hun de toegang is geweigerd of wanneer zij zijn aangehouden of onderschept omdat zij de buitengrens van een lidstaat illegaal zijn overgestoken, en zij vervolgens geen vergunning of recht hebben verkregen om in die lidstaat te verblijven.

Deze rechterlijke instantie vraagt het Hof van Justitie of een binnengrens waar toezicht is heringevoerd, voor de toepassing van deze terugkeerrichtlijn kan worden gelijkgesteld met een buitengrens, en of Frankrijk bijgevolg mag besluiten om ten aanzien van Arib de in de terugkeerrichtlijn vastgestelde terugkeerprocedure niet toe te passen.

In zijn arrest van vandaag wijst het Hof er om te beginnen op dat Arib, die de Marokkaanse nationaliteit heeft, de toegang tot het Franse grondgebied niet werd geweigerd. De Franse autoriteiten hebben hem wel vlakbij de Frans-Spaanse grens gecontroleerd nadat het toezicht aan deze grens krachtens artikel 25 van de Schengengrenscod¹ was heringevoerd. Na deze controle is hij in verzekering gesteld, omdat hij verdacht werd van het strafbare feit het Franse grondgebied illegaal te zijn binnengekomen.

¹ Verordening (EU) 2016/399 van het Europees Parlement en de Raad van 9 maart 2016 betreffende een Uniecode voor de overschrijding van de grenzen door personen (Schengen grenscod¹) (PB 2016, L 77, blz. 1).

² Richtlijn 2008/115/EG van het Europees Parlement en de Raad van 16 december 2008 over gemeenschappelijke normen en procedures in de lidstaten voor de terugkeer van onderdanen van derde landen die illegaal op hun grondgebied verblijven (PB 2008, L 348, blz. 98).

Bijgevolg moet volgens het Hof worden vastgesteld of de uitzondering op de toepassing van de terugkeerrichtlijn geldt voor een derdelander die illegaal op het grondgebied van een lidstaat verblijft en vlakbij een binnengrens van deze lidstaat is aangehouden, wanneer de betrokken lidstaat krachtens artikel 25 van de Schengengrenscodde het toezicht aan deze grens heeft heringevoerd.

Het Hof geeft aan dat volgens zijn rechtspraak de terugkeerrichtlijn zo moet worden uitgelegd dat de lidstaten op grond daarvan illegaal verblijvende derdelanders niet aan de werkingssfeer van deze richtlijn kunnen onttrekken, louter op grond dat zij via een binnengrens illegaal zijn binnengekomen. Bovendien is het Hof van oordeel dat deze conclusie niet anders luidt wanneer een lidstaat het toezicht aan zijn binnengrenzen heeft heringevoerd. Hieromtrent stelt het Hof in het bijzonder vast dat er, gezien de doelstelling van de terugkeerrichtlijn, geen onderscheid hoeft te worden gemaakt in de situatie van een illegaal verblijvende derdelander die vlakbij een binnengrens is aangehouden, naargelang het toezicht aan deze grens wel of niet is heringevoerd.

Vervolgens merkt het Hof op dat uit de Schengengrenscodde volgt dat een binnengrens waar een lidstaat toezicht heeft heringevoerd, niet gelijkstaat met een buitengrens in de zin van deze code. De begrippen „binnengrenzen” en „buitengrenzen” sluiten elkaar volgens de Schengengrenscodde immers uit. In deze code wordt enkel vastgesteld dat wanneer een lidstaat het grenstoezicht aan de binnengrenzen heeft heringevoerd, alleen de desbetreffende bepalingen ervan over de buitengrenzen van overeenkomstige toepassing zijn. **Volgens het Hof staat de tekst van de Schengengrenscodde zelf er dus aan in de weg dat een binnengrens waar toezicht is heringevoerd, wordt gelijkgesteld met een buitengrens.**

Het Hof oordeelt dat de in de terugkeerrichtlijn opgenomen uitzondering op de toepassing van de terugkeerprocedure geen betrekking heeft op een derdelander die vlakbij een binnengrens is aangehouden en illegaal op het grondgebied van een lidstaat verblijft en dat dit zelfs geldt wanneer deze lidstaat het toezicht aan deze grens heeft heringevoerd wegens een ernstige bedreiging van zijn openbare orde of binnenlandse veiligheid.

NOTA BENE: De prejudiciële verwijzing biedt de rechterlijke instanties van de lidstaten de mogelijkheid, in het kader van een bij hen aanhangig geding aan het Hof vragen te stellen over de uitlegging van het recht van de Unie of over de geldigheid van een handeling van de Unie. Het Hof beslecht het nationale geding niet. De nationale rechterlijke instantie dient het geding af te doen overeenkomstig de beslissing van het Hof. Deze beslissing bindt op dezelfde wijze de andere nationale rechterlijke instanties die kennis dienen te nemen van een soortgelijk probleem.

Voor de media bestemd niet-officieel stuk, dat het Hof van Justitie niet bindt.

De [volledige tekst](#) van het arrest is op de dag van de uitspraak te vinden op de website CURIA.

Contactpersoon voor de pers: Stefaan Van der Jeught ☎ (+352) 4303 2170

Beelden van de uitspraak van het arrest zijn beschikbaar via "[Europe by Satellite](#)" ☎ (+32) 2 2964106